

BÁO CÁO QUẢN TRỊ RỦI RO

Năm 2023

Kính gửi: BỘ TÀI CHÍNH

I. Chính sách quản trị rủi ro

1. Tổ chức bộ máy và các chính sách, quy định nội bộ về quản trị rủi ro:

Hiện tại, ABIC đã xây dựng tổ chức 03 tuyến bảo vệ theo đúng yêu cầu của Thông tư 70/2022/TT-BTC. Các văn bản liên quan đến quản trị rủi ro như quy chế, quy trình, tuyên bố khẩu vị rủi ro... đang trong quá trình xây dựng chuẩn bị ban hành.

Cụ thể các tuyến bảo vệ như sau:

- Tuyến bảo vệ thứ nhất: Ban Tổ chức nhân sự, Văn Phòng Trụ sở chính, Ban Quản lý nghiệp vụ, Ban Nghiên cứu phát triển sản phẩm, Ban Khách hàng doanh nghiệp, Ban Khách hàng cá nhân, Ban Bảo hiểm số, Ban Giám định bồi thường, Ban Tài chính kế toán, Ban Kế hoạch chiến lược, Ban Khách hàng cá nhân, Ban Tái bảo hiểm, Ban Công nghệ thông tin, Ban Truyền thông, các Chi nhánh ABIC.
- Tuyến bảo vệ thứ hai: Ban Kiểm soát tuân thủ và quản lý rủi ro, Ban Pháp chế
- Tuyến bảo vệ thứ ba: Ban Kiểm toán nội bộ, Ban Chính sách và Nhân sự.

Chức năng của các tuyến bảo vệ được xây dựng như sau:

- Tuyến bảo vệ thứ nhất
 - Nhận diện, đánh giá các rủi ro phát sinh trong quá trình hoạt động.
 - Trực tiếp áp dụng quy chế, quy trình quản lý rủi ro vào quá trình tác nghiệp hàng ngày, lồng ghép các biện pháp quản lý rủi ro vào trong các quy trình tác nghiệp của Ban/Đơn vị.
 - Kiểm tra và tự kiểm tra giám sát việc quản lý rủi ro, việc thực hiện các biện pháp/chốt kiểm soát rủi ro trong quá trình tác nghiệp của Ban/Đơn vị.
 - Nhận diện và báo cáo các rủi ro mới phát sinh, báo cáo các chốt kiểm soát chưa hiệu quả và đề xuất biện pháp cải thiện.
- Tuyến bảo vệ thứ hai
 - Xây dựng các Quy chế hoạt động kiểm tra kiểm soát và quy trình kiểm tra kiểm soát để thực hiện kiểm tra tuyến bảo vệ thứ nhất.
 - Phát triển và triển khai khung quy chế quản lý rủi ro, các chính sách, hệ thống quy trình và công cụ quản lý rủi ro hoạt động.
 - Đảm bảo khung quản lý rủi ro bao gồm đầy đủ các bước xác định rủi ro, đánh giá đo lường rủi ro, có các chốt kiểm soát/các giới hạn kiểm soát rủi ro, có thông tin/dữ liệu về rủi ro, giám sát rủi ro và báo cáo.
 - Phê duyệt kết quả quản lý rủi ro theo đúng thẩm quyền được giao.
 - Lập kịch bản kiểm tra sức chịu đựng đối với các rủi ro.

- Báo cáo định kỳ quý, năm, đột xuất cho TGD về tình hình quản trị rủi ro của ABIC
 - Tuyên bảo vệ thứ ba
 - Đưa ra ý kiến đảm bảo một cách độc lập về tính đầy đủ, hiệu lực, hiệu quả của hệ thống QTRR của ABIC phù hợp với mục tiêu, chiến lược của ABIC.
 - Đánh giá tuân thủ
 - Tư vấn, khuyến nghị để nâng cao tính đầy đủ, hiệu lực, hiệu quả của hệ thống QTRR của ABIC sao cho phù hợp với mục tiêu, chiến lược kinh doanh của ABIC.
- 2. Các thay đổi về chính sách, quy định nội bộ về quản trị rủi ro, khẩu vị rủi ro trong kỳ báo cáo, lý do thay đổi (áp dụng với các kỳ báo cáo sau).**

Báo cáo lần đầu.

- 3. Đánh giá mức độ đầy đủ của hoạt động quản trị rủi ro của doanh nghiệp, và các nguồn lực cần có để hoạt động trong khả năng chấp nhận rủi ro của doanh nghiệp.**

ABIC đã rất chú trọng tới việc quản trị rủi ro của doanh nghiệp trong thời gian vừa qua. Tại các chi nhánh, phòng Quản lý nghiệp vụ thực hiện công tác quản trị rủi ro thông qua việc thẩm định về hồ sơ trên phân cấp của các phòng kinh doanh và tham mưu cho Giám đốc Chi nhánh trình Trụ sở chính phê duyệt các hồ sơ khai thác trên phân cấp, hỗ trợ về kỹ thuật đánh giá rủi ro cho các phòng kinh doanh trong khai thác bảo hiểm, hỗ trợ các phòng kinh doanh về pháp lý, thủ tục, hồ sơ đấu thầu trong khai thác bảo hiểm, giám sát hoạt động các phòng kinh doanh của Chi nhánh, bao gồm: kết quả thực hiện kế hoạch, chất lượng kinh doanh, tính tuân thủ các quy định...; đơn đốc thu hồi công nợ; đơn đốc tiến độ thực hiện kế hoạch kinh doanh.

Tại Trụ sở chính, Ban Quản lý nghiệp vụ thực hiện công tác quản trị rủi ro đối với mảng được giao phụ trách theo quy định của Pháp luật và ABIC, quản lý danh mục sản phẩm bảo hiểm (quy tắc, biểu phí, mẫu hợp đồng/giấy chứng nhận bảo hiểm,...), quản lý hoạt động kinh doanh các nghiệp vụ bảo hiểm, đánh giá hiệu quả triển khai các nghiệp vụ, sản phẩm bảo hiểm tại ABIC, tham mưu xây dựng cơ chế, chính sách, quy chế, quy trình, phân cấp khai thác, hướng dẫn thực hiện; tham mưu xây dựng chiến lược, kế hoạch liên quan đến các nghiệp vụ, bảo hiểm phát sinh tại ABIC...

Bên cạnh đó, Ban Kiểm soát nội bộ thường xuyên thực hiện công tác kiểm tra, kiểm soát (bao gồm cả định kỳ và đột xuất), giám sát thường xuyên việc tuân thủ thực hiện các quy định của Pháp luật, các quy chế, quy định, quy trình nội bộ; thực hiện rà soát các quy chế, quy trình nội bộ của ABIC để đảm bảo tuân thủ quy định pháp luật... Trong thời gian trước đây, Ban Kiểm soát nội bộ thực hiện cả chức năng tuyến phòng vệ thứ 3 (kiểm toán nội bộ) thuộc HĐQT.

Ban Quản lý rủi ro đã được thành lập và đi vào hoạt động từ năm 2014. Chức năng, nhiệm vụ của Ban là đánh giá rủi ro trong quá trình hoạt động kinh doanh, từ đó đưa ra các biện pháp phòng ngừa, giảm thiểu và xử lý kịp thời các rủi ro để hạn chế tối thiểu các nguy cơ xảy ra ABIC. Tuy nhiên, do nhân sự còn mỏng và cơ cấu tổ chức

của ABIC chưa tách rõ 3 tuyến phòng vệ nên thời gian qua, ABIC chưa hoàn thiện hệ thống Quy chế, quy trình quản trị rủi ro, tuyên bố khẩu vị rủi ro...

Đến tháng 10/2023, ABIC thành lập mới Ban Kiểm toán nội bộ thuộc tuyến phòng vệ thứ 3 và Ban Kiểm soát tuân thủ & Quản lý rủi ro (sáp nhập từ một phần của Ban Kiểm soát nội bộ và Ban Quản lý rủi ro) thuộc tuyến phòng vệ thứ 2.

Để đáp ứng yêu cầu của Thông tư 70/2022/TT-BTC của Bộ Tài chính ngày 16/11/2022, trong năm 2023 ABIC đã hoàn thiện mô hình 3 tuyến phòng vệ như đã trình bày cụ thể trong mục 1. Đồng thời, ABIC cũng đã bổ sung nhân sự có chuyên môn và bằng cấp về quản trị rủi ro để hoàn thiện cơ cấu bộ máy đồng thời sớm hoàn thiện hệ thống văn bản quản trị rủi ro và xây dựng phương pháp xác định rủi ro trọng yếu, phương pháp quản lý rủi ro bảo hiểm, rủi ro thị trường, rủi ro hoạt động, rủi ro đối tác, phương pháp xác định khẩu vị rủi ro của ABIC, phương pháp kiểm tra sức chịu đựng của ABIC... trong năm 2024.

II. Quản trị rủi ro trọng yếu

1. Đánh giá về các rủi ro trọng yếu đối với hoạt động của ABIC

Các rủi ro được xem xét là rủi ro trọng yếu hiện nay ở ABIC bao gồm:

1.1. Rủi ro bảo hiểm:

+ Rủi ro nghiệp vụ: rủi ro gây ra tổn thất hoặc thay đổi bất lợi đến giá trị của các nghĩa vụ bảo hiểm mà ABIC phải thực hiện phát sinh do việc định phí và do giả định dự phòng không đầy đủ. Rủi ro này phát sinh từ các biến động về thời điểm, tần suất xảy ra và mức độ nghiêm trọng của các sự kiện được bảo hiểm và từ các biến động về thời điểm và số tiền thanh toán bồi thường.

+ Rủi ro sản phẩm: rủi ro gây ra nguy cơ không thể thực hiện nghĩa vụ với khách hàng phát sinh từ bản chất hay do lỗi thiết kế của sản phẩm bảo hiểm.

1.2. Rủi ro thị trường: rủi ro gây ra tổn thất hoặc thay đổi bất lợi đến khả năng tài chính của ABIC phát sinh từ sự biến động của các yếu tố thị trường ảnh hưởng đến giá trị thị trường của tài sản, công nợ và các công cụ đầu tư tài chính mà ABIC nắm giữ.

1.3. Rủi ro hoạt động

+ Rủi ro an toàn hệ thống CNTT: Sự phát triển mạnh mẽ của nền kinh tế số, công nghệ số sẽ tác động rất lớn đến sự phát triển chung của thị trường bảo hiểm trong thời gian tới, và việc ứng dụng số hóa toàn diện trên chuỗi cung ứng của ngành bảo hiểm sẽ là nguồn lực thúc đẩy thị trường tăng trưởng lành mạnh và bền vững. Việc đẩy mạnh ứng dụng công nghệ giúp khách hàng nắm được thông tin một cách minh bạch, đồng thời đơn giản các thủ tục hồ sơ, giấy tờ, đặc biệt là đáp ứng nhu cầu của từng khách hàng cá nhân. Do vậy cùng với sự phát triển các sản phẩm bảo hiểm số thì rủi ro an toàn từ hệ thống CNTT càng có khả năng cao xảy ra. ABIC cần phải triển khai nâng cấp hệ thống core CNTT càng sớm càng tốt.

+ Rủi ro gian lận/trục lợi bảo hiểm: Rủi ro trục lợi bảo hiểm phát sinh từ những hành vi sai trái, lừa dối với mục đích làm giàu, trục lợi cho đối tượng trục lợi, cho ABIC hoặc một bên thứ 3, có thể trục lợi nội bộ hoặc trục lợi do bên ngoài.

+ Rủi ro tổ chức và nguồn nhân lực: Nguy cơ xảy ra tổn thất do cơ cấu tổ chức bộ máy thiếu tính phù hợp với yêu cầu thực tiễn hoạt động kinh doanh hoặc xuất phát từ việc nhân sự không đáp ứng yêu cầu theo quy định.

+ Rủi ro kênh phân phối: nguy cơ xảy ra tổn thất do kế hoạch phát triển kênh phân phối sản phẩm bảo hiểm có kết quả ngược với mong đợi. Rủi ro này cần sự quan tâm đặc biệt do tầm quan trọng của kênh phân phối đối với mô hình kinh doanh của ABIC và sự phụ thuộc của ABIC vào các bên liên quan cũng như đối tác phân phối. Rủi ro kênh phân phối có thể phát sinh do một số nguyên nhân như cơ chế không hợp lý, quản lý quan hệ đại lý không tốt, quyền lực thương lượng/đàm phán của ABIC không cao.

+ Rủi ro từ đối thủ cạnh tranh: phát sinh do những thay đổi về tình hình cạnh tranh hoặc vị trí xếp hạng trên thị trường, có thể bao gồm:

++ Cạnh tranh với đối thủ hiện tại

++ Cạnh tranh với các sản phẩm thay thế

++ Đối thủ cạnh tranh mới gia nhập thị trường

++ Quyền lực thương lượng của khách hàng (khách hàng có thể hiểu biết nhiều hơn về ABIC và sản phẩm của ABIC)

++ Quyền lực thương lượng của các nhà tái bảo hiểm.

2. Phương thức quản trị rủi ro trọng yếu

Hiện nay ABIC vẫn tiếp tục hoàn thiện hệ thống văn bản: quy chế, quy trình quản trị rủi ro, tuyên bố khẩu vị rủi ro, phương pháp xác định và quản trị rủi ro trọng yếu....

Trong thời gian vừa qua, Ban Quản lý rủi ro của ABIC thực hiện báo cáo Cấp có thẩm quyền định kỳ hàng tháng về các rủi ro trọng yếu có thể gặp trong hoạt động kinh doanh và đưa ra các khuyến cáo, đề xuất nhằm phòng ngừa, giảm thiểu và xử lý kịp thời các rủi ro. Khi nhận thấy những nguy cơ xấu bất thường, Ban QLRR có những báo cáo đột xuất để ngăn chặn kịp thời những tổn thất cho ABIC.

III. Kết quả kiểm tra sức chịu đựng và phân tích khả năng tiếp tục hoạt động trong các tình huống bất lợi đối với hoạt động kinh doanh

1. Kịch bản kiểm tra sức chịu đựng.

1.1 Căn cứ xây dựng kịch bản

- Dự báo diễn biến kinh tế vĩ mô:

+ Chiến tranh và xung đột vũ trang tại nhiều khu vực kéo dài ảnh hưởng đến nền kinh tế toàn cầu.

+ Khủng hoảng kinh tế toàn cầu ảnh hưởng tới Việt Nam, tình hình sản xuất kinh doanh trong nước giảm sút, thị trường bất động sản có phục hồi nhưng tốc độ chậm.

- + Tăng trưởng tín dụng âm của toàn bộ hệ thống ngân hàng nói chung và của Agribank nói riêng. ABIC là doanh nghiệp bảo hiểm có 80% doanh thu khai thác qua kênh Agribank vì vậy tăng trưởng tín dụng của Agribank ảnh hưởng đặc biệt lớn đến tăng trưởng doanh thu của ABIC
- Biến đổi khí hậu dẫn đến rủi ro thiên tai ngày càng diễn biến phức tạp và có xu hướng tăng và sẽ ảnh hưởng đến tỷ lệ bồi thường của ABIC
- Đối với hoạt động đầu tư tại ABIC, toàn bộ dòng tiền đầu tư là được gửi tiết kiệm tại ngân hàng. Mặc dù lãi suất tiết kiệm đang có xu hướng giảm rất mạnh và sẽ làm giảm lợi nhuận từ hoạt động đầu tư tuy nhiên mức độ an toàn vẫn là rất cao và gần như không có khả năng mất vốn. Bởi vậy yếu tố hoạt động đầu tư sẽ không cần thiết đưa vào kịch bản.
- Đối với chi phí hoạt động, ABIC chủ yếu khai thác qua kênh đại lý Agribank nên các chi phí được duy trì rất ổn định và tương đối tốt. ABIC luôn kiểm soát rất tốt các loại chi phí phát sinh. Vì vậy yếu tố chi phí hoạt động sẽ không cần thiết đưa vào kịch bản.

1.2 Kịch bản kiểm tra sức chịu đựng

Giai đoạn xây dựng: 5 năm từ 2024 đến 2028

- Kịch bản 1: Hoạt động bình thường
 - + Doanh thu tăng trưởng đều qua các năm. Căn cứ theo đề án chiến lược tầm nhìn 2030 của công ty, tốc độ tăng trưởng dự kiến là 20% năm 2024; 21% năm 2025 và 11% cho các năm tiếp theo.
 - + Tỷ lệ bồi thường duy trì ổn định, không có sự biến động đáng kể.
 - + Các yếu tố khác giả định không thay đổi hoặc có biến độ bất thường.
- Kịch bản 2: Có các yếu tố bất lợi
 - + Chiến tranh Nga – Ukraine và Israel – Hamas tiếp tục kéo dài và gây ảnh hưởng đến nền kinh tế toàn cầu, kéo dài suy thoái kinh tế tới năm 2027.
 - + Bị ảnh hưởng bởi đà suy thoái toàn cầu và những khó khăn của thị trường bất động sản, suy giảm tăng trưởng dư nợ của Agribank vẫn tiếp diễn và kéo dài dẫn đến tốc độ tăng trưởng doanh thu ở mức thấp là 03% trong 2 năm 2024, 2025.
 - + Năm 2026, xuất hiện dịch bệnh có tính chất tương tự Covid gây đình trệ cho hoạt động sản xuất kinh doanh trong nền kinh tế. Tốc độ tăng trưởng doanh thu năm 2026 là âm 2%.
 - + Năm 2027, hậu quả của dịch bệnh từ năm 2026 dẫn đến tỷ lệ bồi thường tăng 15% so với kế hoạch. Tuy nhiên từ năm 2027 dịch bệnh được khống chế, kinh tế có dấu hiệu được phục hồi.
 - + Xuất hiện các cơn bão lớn gây tổn thất nghiêm trọng trong năm 2024, 2027 dẫn đến tỷ lệ bồi thường tăng thêm 10% so với kế hoạch. Việc giả định chỉ có 2 năm chịu tổn thất lớn do thiên tai vì sau một năm bị thiệt hại do thiên tai công ty sẽ ngay

lập tức có các chính sách điều chỉnh khai thác và cả các chương trình bảo vệ (tái bảo hiểm) để đề phòng hạn chế thiệt hại cho các năm tiếp theo.

+ Các yếu tố khác giả định không thay đổi hoặc có biến độ bất thường.

2. Kết quả kiểm tra sức chịu đựng.

- Cơ sở dữ liệu:

+ Chương trình tái: ABIC xây dựng một chương trình tái thận trọng với mức giữ lại rất thấp cho các đơn vị rủi ro đơn lẻ. Vì tỷ lệ bồi thường qua các năm được duy trì rất ổn định nếu không xảy ra các rủi ro thiên tai bất thường.

+ Căn cứ vào các tiêu chí tài chính thực tế của công ty trong 5 năm gần nhất để xác định hệ số tương quan so với Doanh thu.

ĐVT: triệu đồng

Tiêu chí	2019	2020	2021	2022	2023	Hệ số tương quan
Doanh thu	1,515,318	1,779,150	1,882,779	2,044,429	2,174,962	
Tổng tài sản	2,569,469	2,987,806	3,315,231	3,575,994	3,957,544	99.5%
Vốn chủ sở hữu	891,074	1,044,879	1,234,877	1,392,611	1,532,182	98.4%
Số tiền bồi thường	376,628	477,716	541,354	709,008	655,346	93.2%
Lợi nhuận sau thuế	242,495	293,019	272,522	221,798	246,312	49.1%
Biên KNTT	155%	171%	205%	224%	265%	90.6%

+ Căn cứ vào các dữ liệu hiện tại của công ty và các giả định trong 5 năm tới, ABIC tính toán ra các tiêu chí tài chính cụ thể như sau:

ĐVT: triệu đồng

Tiêu chí	2024	2025	2026	2027	2028
Kịch bản 1: Hoạt động bình thường					
Tốc độ tăng trưởng	20%	21%	11%	11%	11%
Doanh thu	2,609,954	3,158,045	3,505,430	3,891,027	4,319,040
Tổng tài sản	4,534,628	5,486,900	6,090,459	6,760,409	7,504,054
Vốn chủ sở hữu	1,739,970	2,105,363	2,336,953	2,594,018	2,879,360
Số tiền bồi thường	747,094	856,917	922,900	993,963	1,070,498
Lợi nhuận sau thuế	260,995	315,804	350,543	389,103	431,904
Dự phòng DDL	179,735	203,420	229,711	258,893	291,286
Biên KNTT	284%	319%	358%	402%	452%
Kịch bản 2: Có các yếu tố bất lợi					
Tốc độ tăng trưởng	3%	3%	-2%	0%	5%
Doanh thu	2,240,211	2,307,417	2,261,269	2,261,269	2,374,332
Tổng tài sản	3,892,222	4,008,989	3,928,809	3,928,809	4,125,250
Vốn chủ sở hữu	1,429,405	1,538,278	1,507,513	1,301,292	1,582,888
Số tiền bồi thường	721,772	675,841	662,324	794,789	695,440
Lợi nhuận sau thuế	214,411	230,742	226,127	150,194	237,433
Dự phòng DDL	176,962	197,040	220,380	246,670	276,701
Biên KNTT	225%	212%	211%	215%	221%

- Kết luận:

+ Quỹ dự phòng dao động lớn của ABIC trong tình huống bất lợi vẫn chưa cần sử dụng và vẫn tiếp tục tăng và được duy trì ở mức rất tốt. Xét tiêu chí *Dự phòng DDL/Số tiền bồi thường* hàng năm của ABIC luôn ở mức 40-50%. Trong khi đó các doanh nghiệp trên thị trường thường chỉ duy trì được ở mức 20-25%.

+ Các chỉ tiêu Tài sản, VCSH, bồi thường, lợi nhuận có sự biến động tăng/giảm tương ứng với sự tăng/giảm doanh thu qua các năm.

+ Biên khả năng thanh toán của công ty luôn được duy trì ở mức cao dù trong tình huống bất lợi do cơ cấu tài sản có tổng lượng tiền và đầu tư tài chính ngắn hạn chiếm tới gần 80% tổng tài sản.

+ Với kịch bản hoạt động thông thường: các chỉ tiêu tài chính của công ty tiếp tục tăng trưởng tốt. Biên khả năng thanh toán duy trì ở mức rất cao, đảm bảo an toàn tài chính của công ty.

+ Với kịch bản có các yếu tố bất lợi: với tình huống suy giảm doanh thu và tăng cả số tiền bồi thường, các chỉ số tài chính của công ty cũng bị ảnh hưởng giảm. Tuy nhiên biên KNTT vẫn ở mức độ rất an toàn.

3. Phân tích khả năng tiếp tục hoạt động trong tình huống bất lợi đối với hoạt động kinh doanh.

Với nền tảng tài chính đang rất tốt, cơ cấu đầu tư an toàn, ABIC có thể tiếp tục duy trì hoạt động trong tình huống bất lợi. Tuy nhiên để tránh việc lợi nhuận bị suy giảm mạnh trong trường hợp có các yếu tố bất lợi, công ty vẫn cần xem xét có một số giải pháp như sau:

- Tăng cường kênh khai thác ngoài banca để đa dạng hóa kênh bán hàng, tránh bị nguồn doanh thu phụ thuộc quá nhiều vào ngân hàng
- Nghiên cứu phát triển các sản phẩm mới đáp ứng nhu cầu của thị trường.
- Xây dựng chương trình tái phù hợp, nâng cao năng lực tái đảm bảo an toàn đặc biệt là với các rủi ro thiên tai, thảm họa.
- Tăng cường các biện pháp quản trị rủi ro trong mọi hoạt động.

Nơi nhận:

- Như trên;
- HĐQT; Chủ tịch HĐQT (để b/c);
- Ban Kiểm soát (để b/c);
- Ban Tổng Giám đốc (để p/h chỉ đạo);
- Lưu Ban KSTT&QLRR; VP.TSC.

NGƯỜI ĐẠI DIỆN TRƯỚC PHÁP LUẬT

CHỦ TỊCH HỘI ĐỒNG QUẢN TRỊ
Nguyễn Tiến Hải